

**ความตกลงเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก
(East Asia Free Trade Area: EAFTA)**

ความเป็นมา/การดำเนินการ	สถานะล่าสุด
<p>ความเป็นมา</p> <p>- ในการประชุม Informal ASEAN Summit ครั้งที่ 3 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 1999 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนและประเทศ+3 (จีน เกาหลี และญี่ปุ่น) ได้มีแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือเอเชียตะวันออก (1st Joint Statement on East Asia Cooperation) เพื่อประกาศเจตนารมณ์อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก ที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันด้านการเมือง เศรษฐกิจ การเงิน สังคม วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และการพัฒนา ซึ่งนับได้ว่าเป็นก้าวแรกและก้าวสำคัญของการพัฒนาความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศ+3 (จีน เกาหลี ญี่ปุ่น)</p> <p>ผู้นำอาเซียน+3 ได้ให้ความเห็นชอบการจัดตั้งกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก East Asia Vision Group (EAVG) ขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 1999 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และภาคเอกชน (ไม่รวมภาครัฐ) เพื่อระดมความคิดและแสวงหาแนวทางการขยายความร่วมมือระหว่างกัน</p> <p>ต่อมา ในการประชุมผู้นำอาเซียน+3 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2001 ณ กรุงบันดาร์ เสรีเบกาวัน ประเทศบรูไนฯ ที่ประชุมได้พิจารณาจัดตั้งกลุ่มศึกษาเอเชียตะวันออก (East Asia Study Group: EASG) ขึ้นประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสภาครัฐเท่านั้น เพื่อประเมินนัยสำคัญของข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของ EAVG</p> <p>EASG ได้พิจารณาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของ EAVG และได้คัดเลือกมาตรการที่เห็นว่าเป็นมาตรการที่สามารถดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมได้ (Implementable concrete measures) โดยจัดกลุ่มเป็นมาตรการระยะสั้น 17 มาตรการ และมาตรการระยะปานกลางถึงระยะยาว 9 มาตรการ</p> <p>การจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>ในการประชุม ASEAN+3 Summit เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2004 ณ กรุงเวียงจันทน์ ผู้นำอาเซียน+3 ได้แลกเปลี่ยนความเห็นในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (East Asia Free Trade Area) และเห็นชอบตามมติของที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน+3 (AEM+3) ให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (EAFTA) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 9 มาตรการระยะปานกลางถึงระยะยาว ที่เป็นข้อเสนอแนะของกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก East Asia Vision Group (EAVG) ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน+3</p> <p>กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการ จากสถาบันหรือมหาวิทยาลัยซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเอเชียศึกษา จาก 13 ประเทศสมาชิก (ผู้เชี่ยวชาญของไทย ได้แก่ รศ.ดร.สมภพ มานะรังสรรค์ ผู้อำนวยการศูนย์เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนางสาวพุลศรี คูลีเมฆิน นักวิชาการพาณิชย์ 9 ชช. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ)</p>	<p>ผลการศึกษา EAFTA: Phase I</p> <p>- ผู้เชี่ยวชาญ ได้มีการประชุมกันทั้งหมด 4 ครั้ง และสรุปผลการศึกษา “Towards an East Asia FTA: Modality and Roadmap” (Final report of EAFTA; Phase I) โดยผู้เชี่ยวชาญ ระบุว่า การจัดทำ EAFTA นั้น จะทำให้ GDP ของประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.2% และสวัสดิการทางเศรษฐกิจ (Economic Welfare) เพิ่มขึ้น 104.6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยในส่วนของอาเซียนนั้น จะได้รับประโยชน์มากกว่าโดย GDP ของอาเซียน เพิ่มขึ้น 3.6% ขณะที่จีน เกาหลี ญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.9% ในส่วนของไทย GDP จะเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.5% และ Economic Welfare เพิ่มขึ้น 8,798 ล้านเหรียญสหรัฐฯ</p> <p>- ต่อมาที่ประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ครั้งที่ 10 (The 10th ASEAN plus Three Summit) เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2007 ที่เซเป ประเทศฟิลิปปินส์ได้เห็นชอบข้อเสนอของเกาหลีที่จะให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในขั้นที่ 2 (EAFTA Phase II) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญฯ ของ EAFTA (รศ. ดร. สหพันธ์ จิราวัฒน์ ประธานศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญฯ ฝ่ายไทย) ได้ทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (EAFTA) ระยะที่ 2 ซึ่งมีการประชุมทั้งหมด 5 ครั้ง</p> <p>ผลการศึกษา EAFTA Phase II</p> <p>ผลการศึกษา Phase II</p> <p>- ผลการศึกษา EAFTA Phase II นั้น ได้ศึกษาลึกในประเด็นทางด้านเทคนิคที่สำคัญ เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ ประโยชน์ และผลกระทบที่จะได้รับการจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน+3 ขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญฯ มองว่า EAFTA จะส่งผลประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกมากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับระดับของการเปิดตลาด ยิ่งเปิดมากเท่าไรก็ยิ่งเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม รายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) ของแต่ละประเทศยังคงเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาอยู่</p> <p>- นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญฯ มองว่า EAFTA นั้น จะต้องแก้ไขปัญหาค่าความแตกต่างของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ROOs) ในแต่ละความตกลง ASEAN+1 นั้น ทำให้เกิดอุปสรรคแก่ผู้ประกอบการ ดังนั้น การรวมกฎให้เป็นหนึ่งเดียว (Unified ROOs regime) ภายใต้ EAFTA จะช่วยลด Transaction cost สำหรับผู้ประกอบการในการส่งออกไปยังภูมิภาคเอเชียตะวันออกโดยใช้ One set of Harmonized ROOs สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน+3 แทนที่จะต้องใช้ 3 กฎภายใต้กรอบความตกลงฯ ต่าง ๆ</p> <p>- นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญฯ เสนอให้เริ่มมีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (East Asia Free Trade Area: EAFTA) อย่างช้าสุดภายในปี 2012</p> <p>สถานะล่าสุด</p> <p>- จากการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา+3 (ASEAN Economic Ministers+3 Consultations: AEM+3) และการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก หรือกลุ่มประเทศอาเซียน+6 (East Asia Summit Ministers Working Lunch) เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2009 ณ กรุงเทพฯ ที่ประชุมรับทราบผลการศึกษาของทั้ง 2 กรอบ (EAFTA และ CEPEA) และมีมติให้ภาครัฐของแต่ละประเทศสมาชิกทำการศึกษาเชิงลึกด้านเทคนิคจากผลการศึกษาดังกล่าว</p> <p>- ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาแนวทางการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาค โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) การรวมกลุ่มว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าในแต่ละกรอบ (Unified Rules of Origin) 2) การจำแนกพิศัตถการ (Tariff Nomenclature) 3) กระบวนการด้านศุลกากร (Customs Procedure) และ 4) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation)</p> <p>- โดยจะเสนอผลการศึกษาในที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศคู่เจรจาในเดือนสิงหาคม 2010</p> <p>ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.thaifita.com (อาเซียน+3)</p>